

Förslag från Värmdö Ungdomsparlament

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen tar del av redovisningen och noterar förslagen.
2. Svar på förslagen ska återkopplas till ungdomsparlamentet.

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Värmdö Ungdomsparlament har den 19 april 2013 sammanträtt. Vid mötet röstade parlamentet fram tre förslag som här presenteras för kommunstyrelsen. Förslagen handlar om bostäder arbetsliv och skola. Några av de föreslagna åtgärderna hanteras redan inom kommunens verksamheter.

Förslag från ungdomsparlamentets bostadsutskott

Förslag 1:

Att Värmdö kommun bygger fler bostäder genom

- att Värmdö och Nacka kommun ska samarbeta med bostadsköer
- att en stor del av skatten går till att bygga nya hyresrätter för ungdomar och studenter

Svar på förslag 1:

Värmdö är en av Sveriges snabbast växande kommuner och invånarantalet har fördubblats under perioden 1985 - 2007. Befolkningen tros öka med ytterligare cirka 800 personer per år fram till 2030. I kommunen råder generell bostadsbrist, vilket främst drabbar de grupper som har svårt att etablera sig på bostadsmarknaden, som exempelvis ungdomar.

Kommunens befolkningsutveckling bedöms leda till att 200 - 400 nya bostäder byggs varje år, framför allt i flerbostadshus i centrumområden. Därtill kommer byggande av ett mindre antal småhus och en omvandling av cirka 250 fritidshus till permanent boenden varje år. Nybyggnationerna ger upphov till interna flyttkedjor då cirka en tredjedel flyttar från annat boende inom kommunen. Dessa flyttkedjor frigör ofta mindre lägenheter och leder till en minskad efterfrågan på äldre bostäder. Eftersom det äldre

Tjänsteskrivelse

bostadsbeståndet generellt har lägre hyror än nya lägenheter, kan dessa i högre utsträckning lämpa sig för ungdomar.

Ungdomsbostadsfrågan är en prioriterad fråga hos kommunen, dock är byggnadsprocessen en långsiktig process som, i enlighet med plan- och bygglagen, omfattar många separata steg. Planprocessen, som måste genomföras innan nybyggnation kan påbörjas, tar därför 5 - 15 år vilket gör att det tar lång tid från det att en bristsituation uppmärksammas och tills dess att bostäder kan byggas. Därtill äger Värmdö kommun endast begränsat med sammanhängande mark i kommunen, vilket ytterligare kan försena eller försvåra en byggprocess.

För att möta den fortsatta befolkningstillväxten och minska bostadsbristen i kommunen har ett flertal åtgärder initierats. Omfattande nyproduktion planeras, däribland cirka 2 300 bostäder i centrala Gustavsberg. I februari 2013 fick kommundirektören i uppdrag att inleda förhandlingar med Stockholms stads bostadsförmedling om ett samarbetsavtal. Samtliga dessa åtgärder syftar till att öka utbudet av bostäder för kommunens invånare. Även byggande av bostäder som inte är riktade till de grupper som, exempelvis av ekonomiska skäl, befinner sig långt från bostadsmarknaden kan komma dessa till godo eftersom nybyggnationer ger upphov till flyttkedjor. Nätverket jagvillhabostad.nu har vid flera tillfällen samarbetat med kommunala fastighetsbolag i uppförandet av lägenheter avsedda för unga.

Av ägardirektiven för VBAB framgår att hyrorna i beståndet långsiktigt ska vara i nivå med jämförbara kommunala fastighetsbolag med hänsyn taget till kommunala taxor, avgifter och bostadsstandard. Bolaget ska aktivt medverka till att bidra till kommunens försörjning av hyresrätter liksom att garantera hyresrätten som boendeform. Det bedöms därmed att VBABs möjlighet till uppförande av prisvärda hyresrätter kan tillgodoses även utan att uppdrag om att samarbeta med nätverket jagvillhabostad.nu. Utbudet av tillgängliga, prisvärda hyresrätter kan även komma att utökas genom uppkomsten av flyttkedjor vid nybyggnation samt en större bostadsmarknad genom samverkan med Stockholms stads bostadsförmedling.

Värmdö kommuns bostadsförmedling förmedlar ca 175 lägenheter per år och förvaltar ca 2000 lägenheter. Det är vanligen 150 – 250 st sökande på varje lägenhet. Alla lägenheter mindre än 30 kvm, går i första hand till ungdomar mellan 18-25 år. Nacka kommun saknar egen bostadskö/förmedling så ett samarbete är inte möjligt. Kommundirektören har fått i uppdrag att förhandla om ett samgående med Stockholms stad med utgångspunkten att det ska gynna värmdöborna.

Kommunens skattemedel går till allra största delen till kärnverksamheten, främst handlar det om förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, funktionshindrade samt individ- och familjeomsorg. Det årliga budgetarbetet kräver hårda prioriteringar för att pengarna ska räcka till.

Förslag 2.

Strängare regler på bostäder genom att det blir hårdare regler för den som ska få bostad. De som sköter sig ska ha förtur till lägenheter och det ska vara en provtid på ungefär ett halvår för att få ha kvar lägenheten.

Svar på förslag 2:

Värmdö kommun äger idag VBAB, kommunens bostadsbolag. Genom ägardirektiv kan kommunen styra bolaget. Regelverket kring hyresmarknaden är dock hårt reglerad och de reglering som Ungdomsparlamentet föreslår strider troligen mot hyresreglerna.

Förslag 3:

Göra det lättare för ungdomarna att få bostad genom

- att se till att det finns flera jobb för ungdomar
- att sänka priset på bostadsrätterna så att studenter har råd att betala hyran
- att se till att det går snabbare för ungdomar att få lägenhet.

Svar på förslag 3:

Kommunen erbjuder feriepraktik på sommaren och anordnar sedan 2012 årligen en sommarjobbsmessa i syfte att underlätta för ungdomar att komma i kontakt med arbetsgivare. Centrum för arbete och studier - CAS - har avtal med kommunens enhet för arbete och försörjning att ombesörja praktikplatser för personer som har försörjningsstöd med syfte att så småningom bli självförsörjande. Arbetsmarknadskonsulenterna på CAS har ett nära samarbete med AF för att hitta bästa möjliga lösningar.

Kommunen arbetar på flera sätt för att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden, exempelvis genom förmedling av mindre lägenheter till ungdomar, se ovan.

Förslag 4.

Sätta regler genom att man måste ha ett antal hyresrätter per bostadsrätt i kommunen. Att man har garanterade hyresrätter och får stå i kö innan man blir 18 år.

Svar på förslag 4:

För att genomföra Ungdomsparlamentets förslag krävs lagändringar vilket kommunen ej råder över. Alla lägenheter i det kommunala bostadsbolaget som är under 30 kvm förmedlas dock till ungdomar mellan 18-25 år.

Förslag 5.

Kommunen ska ge tillstånd att göra en hyresrätt av en bostadsrätt genom:

- att kommunen har koll på hur många hyresrätter som finns för ungdomarna så att det inte blir något överflöde av tomma bostadsrätter när det behövs hyresrätter
- att det skapas fler hyresrätter till ungdomar

Svar på förslag 5:

Flera insatser har genomförts för att minska bostadsbristen i Värmdö kommun, däribland planering för nyproduktion och ett uppdrag att förhandla med Stockholms stads bostadsförmedling om samarbetsavtal. Genom dessa åtgärder ska det tillgängliga bostadsbeståndet kunna utökas under de kommande åren. I centrala Gustavsberg

Tjänsteskrivelse

planeras det för ca 2 300 bostäder inom en tio- till femtonårsperiod. Minst 20 % ska vara hyresrätter (460 st). Se ovan.

Förslag från ungdomsparlamentets utbildningsutskott 1

Förslag 1.

Att skolor ska anstränga skolans kost så att eleverna kan hålla sig pigga under dagen som skulle kunna innehålla följande:

- att ha en cafeteria som säljer nyttig samt energigivande kost
- att ha bättre och fräschare skolmat vilket uppmuntrar eleverna att äta lunch
- att ha nyttigare alternativ att välja mellan till exempel yoghurt, mackor, frukt, etcetera

Svar på förslag 1:

De kök som ingår i kostenheten och som kostchefen ansvarar för, följer livsmedelsverkets rekommendationer avseende målgruppen. Kommunen arbetar på olika sätt för att erbjuda en hälsosam och smakrik mat i skolorna. Framförallt görs detta genom restaurangråd med eleverna. När det gäller utbud i cafeterior och liknande är rektor på respektive skola ansvarig.

Förslag 2.

Att det skapas fler mötesplatser för ungdomar så att de får möjlighet att studera i skolan i lugn och ro, som skulle kunna innehålla följande:

- att ett bibliotek ska finnas tillgängligt
- att det ska finnas möjlighet till en pluggstudio som har tillgång till hjälp, som böcker, datorer eller lärare
- att det ska finnas en behaglig miljö som man kan plugga i lugn och ro och slippa allt "ståhej" som sker i skolan.
- att det finns tillgång till rum med bekväma möbler, bra belysning, bra luft ett mysigt ställe där eleverna kan mötas för att plugga i skolan.

Svar på förslag 2:

Enligt skollagen 2 kap 36 § ska gymnasieskolan ha tillgång till ett skolbibliotek i skolan eller på rimligt avstånd från skolan. Kommunen har ett bibliotek i Gustavsbergs centrum. En så kallad pluggstudio finns till exempel på Gustavsbergs Gymnasium skolan sedan två år tillbaka och är öppen ett flertal timmar varje dag. Rektor hänvisar till att skolan har en generellt lugn studiemiljö och har i och med ombyggnaden infört flera samtalsrum som är tillgängliga för studier. Biblioteket som planeras att öppna till hösten kommer att innebära ytterligare möjligheter för lugnare studieplatser.

Förslag 3.

Att skolorna införskaffar roliga "rastaktiviteter" som håller eleverna pigga, energifyllda och glada genom:

- att ha ett biljardbord, spel, musik, basketkorg, café etc.
- att ha ett sällskapsrum

- att ha en lämplig skolgård

Svar på förslag 3:

Rektor har ansvaret för den fysiska arbetsmiljön på skolan, elever kan sålunda föra en diskussion med rektor och elevrådet på skolan angående denna fråga.

Förslag 4.

Att gymnasielinjerna bör ha intagningsprov eller test eftersom:

- att eleverna som hamnar i samma klass blir mer jämlika och har liknande mål.
- att elever får roligare lektioner och skapar fler gemensamheter med varandra samt kan hjälpas åt och uppnå sina mål och studier.
- att elever som brinner för linjen och kurserna ska få möjligheten till linjen istället för de som är mindre engagerade.
- att kunna vägleda eleverna till det dem egentligen vill samt uppnå deras studiemål.

Svar på förslag 4:

Enligt skollagen har skolan inte rätt att ha intagningsprov eller test.

Att elever får roligare och pedagogiska lektioner och skapar gemenskap med varandra är något som skolan enligt rektor arbetar kontinuerligt med. Tillgång till program får elever utifrån de betyg som de har från grundskolan och styrs av bland annat betygsnivåer. Studievägledning kan erhållas inför gymnasievalet.

Förslag 5.

Att ställa högre krav på lärarna så att de kan anstränga sig mer för att eleverna ska uppnå sina mål i kurserna, detta skulle kunna innehålla följande:

- att det ska finnas välutbildade lärare i skolan för att kunna hjälpa eleverna
- att studieplaner ska anpassa sig individuellt för eleven så att man kan utvecklas efter sin egen förmåga.
- att elever med svårigheter samt behov bör få mer hjälp så att de slipper plugga dubbelt så mycket och bli stressade i onödan.
- att man ska använda sig av kreativa metoder i lärarutbildningen som till exempel museum, studiebesök, fysiska övningar etcetera

Svar på förslag 5:

På nationell nivå finns det från 2015 behörighetskrav och krav på att ha legitimerade lärare. Regler om vem som får undervisa återfinns i Skollagen 2 kap § 3-19 (2010:800).

Bestämmelser om barns och elevers utveckling mot målen regleras i 3 kap i skollagen. Därmed begränsade möjligheter till ovan nämnda åtgärder. Studieplaner är anpassade för individen men beror också på vilket program som eleven har valt och vilket tempo som krävs för att eleverna skall kunna komma igenom programmet.

Förslag från ungdomsparlamentets utbildningsutskott 2

Tjänsteskrivelse

Förslag 1:

Utöka kunskaperna om arbetslivet och vad en arbetsgivare söker hos en anställd genom:

- att ha mer praktiktid inom både teoretiska inriktningar och yrkesförberedande program.
- att ha en insatt kurs där man får lärdom av vart man ska vända sig för att söka jobb och en sorts vägledning för elever hur man förbereder sig för arbetslivet.
- Även hur man kan anpassa sig till olika arbetsmiljöer. Man ska se till att motivera eleverna till att vilja uppnå sina drömmar och mål och att visa att allt är möjligt.
- att lägga in mer resurser, extralärare och extrahjälp till barn med större behov.

Svar på förslag 1:

Riktlinjer för hur ett program utformas sker på nationell nivå. Skolans verksamhet regleras av skollagen som är beslutad av riksdagen och förordningar som är utförda av regeringen. På Gustavsbergs gymnasium finns utökad praktiktid inom yrkesprogrammen. Studie- och yrkesvägledarens roll på skolan ska vara att vägleda hur man kan välja yrke och utbildning och goda val som möjligt utifrån egna utgångspunkter.

Förslag 2.

Förlänga olika studieprogram i gymnasiet därav inte behöva plugga vidare lika länge för att kunna komma ut i arbetslivet genom:

- att införa fler yrkesprogram och mer specifikt på en inriktning
- att se över de olika programmen och se vilka som behöver mer tid att lära sig för att direkt kunna jobba med sitt yrke efter skolan.

Svar på förslag 2:

Riktlinjer finns enligt skollagen för hur studieprogrammen ska utformas. På exempelvis Gustavsbergs gymnasium erbjuds fyra olika yrkesprogram. Dessa ska i hög utsträckning förbereda elever för yrkeslivet.

Förslag 3.

Vi vill motivera eleverna att jobba och välja en framgångsrik livsstil genom;

- att hyra in föreläsare, titta på film eller gå på teater för att få en större inblick i hur skadligt det är att välja kriminalitet före ett riktigt jobb
- att utöka ungdomarnas motivation till att hålla sig undan från droger och annat skadligt som kan påverka ens framtida arbetsliv.

Svar på förslag 3:

Enligt "Policy för förebyggande arbete och andra droger" framgår att Värmdö kommuns skolor ska främja utvecklingen av en hälsosam livsstil. Ungdomsparlamentets förslag

Tjänsteskrivelse

till förbättringsområden inom det förebyggande arbetet mot alkohol och andra droger är positiva och överensstämmer med fullmäktiges policy.

När det gäller att utöka ungdomarnas motivation till att hålla sig undan från droger och annat skadligt så finns i kommunen en strategi för alkohol-, narkotika-, doping- och tobaksrelaterade arbetet i kommunen. Målet med detta arbete är att:

- minska tillgången till alkohol, narkotika, doping och tobak
- skydda barn från skadliga effekter av alkohol, narkotika, doping och tobak
- minska antalet barn och ungdomar som börjar använda narkotika, doping och tobak
- minska antalet ungdomar som börjar använda alkohol tidigt
- successivt minska antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende
- personer med missbruk eller beroende ska ges ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet
- antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av ANDT ska minska

Arbetet sker i samverkan med bygg- och miljökontoret, samhällsbyggnadskontoret, personalavdelningen, socialtjänsten, skolor, aktivitetscentra och kultur samt föreningar av olika slag, nattvandrare och företag.

Elevernas rätt till inflytande regleras i skollagen och gäller både undervisningens form och innehåll och förhållandena i skolan och arbetsmiljön. För eleverna är det viktigt att konkret kunna se att deras inflytande ger resultat i frågor som rör deras vardag. Det kan t ex gälla att ta fram skolans värdegrund, hur arbetet med likabehandlingsplanen ska ske på skolan, hur man sänker ljudnivån i matsalen eller hur elevuppehållsrummen i skolan ska se ut.

Förslag 4.

Arbetsgivare ska bli mer öppna att ta emot praktikanter genom:

- att skolorna ska införa praktikantkampanjer till arbetsgivare
- att få bättre kontakt med arbetsgivare för att kunna skicka ut mer praktikanter från skolan

Svar på förslag 4:

Höstterminen 2011 förändras gymnasieskolan genom beslut av riksdagen.

Gymnasieskolan blir tydligt uppdelad med högskoleförberedande program respektive yrkesprogram. Genom detta ska förutsättningar skapas för ett vidgat engagemang från arbetslivet i skolan genom bl.a. nationella och lokala programråd.

Arena för Tillväxt är en organisation som tillsammans med privata och offentliga aktörer ska aktivt bidra till lokalt och regionalt tillväxtarbete. Deras uppmaningar till arbetsgivare är att engagera sig så att de lokalt blir en naturlig del i skolans arbete för att rusta eleverna inför inträdet på arbetsmarknaden. De manar även skolan att bjuda in företrädare för den lokala arbetsmarknaden så att broar byggs mellan skola och arbetsmarknad, där skolan på sikt ses som en integrerad del av arbetsmarknaden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kansli- och utvecklingsavdelningen i samverkan med ProV och kundvals- och finansieringsavdelningen

Handlingar i ärendet

Nr

Handling

Motioner från Ungdomsparlamentet

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Bilägges/bilägges ej

Maria Larsson Ajne
Kanslichef